

технологій, будівельно-монтажних та конструкторських робіт у газовій сфері, газового обладнання, інжинірингово-консалтингових послуг.

Недостатня законодавча, фінансова та політична складова реалізації вищезгаданих завдань залишає відкритим питання розвитку енергетичного сектору, захисту економічних інтересів та підвищення рівня економічної безпеки держави.

Отже, необхідно сприймати модернізацію газотранспортної системи України та її безпосередній зв'язок із сучасними потребами та вимогами суспільства як необхідність, яка вимагає запровадження особливої політики держави та підтримки її громадськістю, використання усіх можливих досягнень людства у сферах науки, техніки та технологій.

Список використаних джерел:

1. Бордюков А. Метод полно объемного измерения утечек природного газа / А. Бордюков // Газовая промышленность. – № 3. – 1997. С. 182.
2. Діак І. Бюджетні пріоритети нафтогазового комплексу / І. Діак // Голос України. – №24. – 2002. - С. 4.
3. Єрмоєнко А. По трубі – в Європу / А. Єрмоєнко // Дзеркало тижня. – Режим доступу: <http://uk.wikipedia.org/wiki>.
4. Рубан А. Економічні аспекти реформування газотранспортної системи України за участю іноземних інвесторів / А. Рубан // Економіка України. - №2. – 2011. –С. 96
5. Тищенко Ю. Український незалежний центр політичних досліджень газотранспортної системи як “великий національний актив ”: шлях до приватизації / Ю. Тищенко // Економічні реформи. – №24/272. – 2002. - С. 17.

УДК 65.018

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ ТА МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ВПРОВАДЖЕННЯ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ НА НАФТОВИДОБУВНИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

А. М. Пуріг

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
e-mail: 44pr2011@ukr.net*

В 21 столітті, коли процеси глобалізації проникли у всі сфери суспільного життя, чи не на перший план для ефективної діяльності будь-якого підприємства висувається питання якості продукції та методи її ефективного забезпечення. Саме спрямування на забезпечення відповідної якості продукції виступає пріоритетним чинником для підприємств, що бажають досягти стабільно зростаючого прибутку в умовах мінливого ринку та ефективно в ньому розвиватись.

Сьогодні, спостерігаючи за напруженим процесом боротьби за споживача, маркетологи застосовують найрізноманітніші способи виділення певної продукції серед ряду інших, в тому числі, і наголошення на відповідності

міжнародним стандартам через введення в дію нової системи управління якістю на підприємстві. Цілком очевидно, що її впровадження надає можливість на більш ефективне здійснення господарської діяльності підприємства та уникнення можливих загроз чи недоліків.

Проводячи аналіз та порівняння світових та внутрішньодержавних тенденцій в сфері управління та забезпечення якості продукції, слід відзначити, що Україна відстає у кількості впроваджених та сертифікованих СУЯ від країн Європи та провідних країн світу. Введення в дію новітніх систем управління на теренах українського підприємництва повинно переслідувати підвищення ефективності та прибутковості процесів, що протікають в ньому. Виходячи з мінливості ринку в цілому, в тому числі, стандартів якості законодавство повинно намагатися передувати усім його новітнім тенденціям розвитку та становлення, оскільки через нього публічна влада може вплинути на вектори розвитку бізнесу та окреслити більш широке правове поле такої діяльності.

Нажаль, чинна система правових норм досі залишає невирішеним це питання, що зумовлено неусуненими прогалинами у процедурі нормативного закріплення, а саме використанням застарілих методів, які жодним чином не охоплюють сучасні тенденції розвитку та потреби більшості сфер суспільного життя, в тому числі і нафтогазової, не говорячи вже про передбачення та вирішення проблем майбутнього. Проблема забезпечення необхідної якості товарів та послуг, конкуренції та приведенні діяльності відповідно до міжнародних стандартів не оминає і підприємства нафтогазової сфери.

Отже, перш ніж проаналізувати систему управління якістю та її нормативне забезпечення на нафтогазових підприємствах необхідно ознайомитись із таким ключовим поняттям як «управління якістю» (qualitymanagement) – скоординована діяльність, мета якої полягає у спрямуванні та контролюванні організації щодо якості. Дана мета забезпечується шляхом впровадження економічних, організаційних, технічних та інших заходів, спрямованих на забезпечення високої якості продукції на всіх стадіях життєвого циклу товару [1].

Звичайно, функціонування такого роду системи на нафтогазових підприємствах не могло не окреслити меж правового поля, тобто системи управління якістю на нафтогазових підприємствах. Дана процедура регламентується стандартом ISO 9001:2015, що визначає та закріплює критерії ефективного функціонування системи управління якістю загалом [2].

Галузевим документом, що регулює порядок та умови надання послуг нафтогазовими підприємствами є ДСТУ ISO/TS 29001:2010. Основою для створення даного стандарту стали стандарти, що визначають принципи управління якістю, а саме ISO 9000 та ISO 9004. Своєю метою даний стандарт визначає розроблення такої системи управління якістю, яка забезпечуватиме постійне покращення, надаючи особливого значення запобіганню вадам і зменшенню відхилень і втрат у ланцюзі постачання, а також під час обслуговування [3].

У світовому надбанні знайшли своє відображення як загальні вимоги до діючих систем, так і принципи й методи, які можуть застосовуватися в кожній з них, що передбачене в міжнародних стандартах серії ISO 9000. Актуальною для вивчення вважається третя версія стандартів ISO 9000, а саме ISO 9000:2000, що характеризується наближеністю до концепції TQM [4].

Оскільки, на міжнародному ринку неодмінною умовою є неухильне дотримання системи якості, що відповідає стандартам і підтверджується відповідним сертифікатом варто зазначити, що найбільш ефективно запитам ринку відповідає ідеологія системи Загального управління якістю – TQM (TotalQualityManagement). Менеджмент якості за такою системою передбачає спрямування уваги менеджменту на забезпечення високої якості всіх процесів і робіт, що здійснюються на організації [5]. Якість розглядається як основний пріоритет, визнаний всіма співробітниками підприємства, які не лише дотримуються встановлених стандартів роботи, а й активно беруть участь у їх вдосконаленні [6].

TQM – не стандарт, а сукупність поглядів на менеджмент компанії, які знаходяться в постійному розвитку та орієнтуються на пошук нових шляхів до забезпечення якості діяльності організації в цілому [5]. Під забезпеченням якості за системою TQM прийнято розглядати сукупність заходів, котрі спрямовані на підтримання упевненості споживача в якості продукції. Відповідно суттєво зростає і роль людини та навчання персоналу. У взаємовідносинах постачальників та споживачів велике значення має сертифікація систем якості на відповідність стандартам ISO 9000 [7]. Споживачі активно використовують методи оцінки постачальників, публікують їхні рейтинги, намагаються працювати тільки з одним постачальником продукції певного виду (зрозуміло тільки з найкращими).

Ще однією не менш вагомою складовою процесу управління якістю є застосування методології LeanSixSigma, що базується на статистичних законах. Спрощено, терміни «шість сигма процес», «сигма рівень», або «сигма значення процесу» переслідують наступну мету: якщо відхилення між середнім значенням основного показника процесу та межею допустимих значень цього показника не перевищують \pm шість стандартних відхилень – якість процесу задовільна.

Методи оцінки якості за цією системою можна поділити на дві групи: 1) SixSigma є загальною, тобто вона керує якістю всіх елементів системи промисловості; 2) Lean, являє собою сукупність спеціалізованіших способів, які спрямовані на оптимізацію та усуненні непотрібних операцій. Тобто, остання має на меті виявлення та усунення невиробничих витрат, пов'язаними з діями, що не створюють доданої вартості, за допомогою безперервного вдосконалення підприємства та постановки продукції на виробництво тільки в тому випадку, коли споживачі, шукають шляхи до досконалості, дійсно мають потребу в ній.

Проаналізувавши та оцінивши діючу нормативно-правову базу та методи оцінки якості на нафтовидобувних підприємствах можемо зробити наступні висновки:

1) створення на вітчизняних підприємствах систем якості відповідно зі стандартами ISO 9000 має починатися зі створення загальної методології, що передбачає реальну оцінку стартових умов, етапи і послідовність робіт з якості на шляху перебудови всієї корпоративної культури на принципах загального менеджменту якості;

2) потрібно реформувати діючу нормативно-правову базу, в результаті чого мають бути скасовані застарілі методи та процедури оцінки, а встановлені такі, що відповідають вимогам сучасного ринку;

3) є необхідність в удосконаленні не лише теоретичної бази управління якістю, але й стандартів ISO 9000 зокрема, щоб одержати в результаті логічно обґрунтовані й більш зрозумілі для практичного використання стандарти.

Список використаних джерел:

1. Пріоритетні напрями актуалізації системи стандартизації в нафтогазовій галузі [Електронний ресурс] / О. М.Ковалко, П. М. Хомик, А. В. Андрієвський, М. В. Трусова // Нафтогазова галузь України. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: http://www.naftogaz.com/files/journal/2_2016_preview.pdf.

2. ДСТУ 180 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT) [Електронний ресурс] // ДП «УкрНДНЦ». – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <http://khoda.gov.ua/image/catalog/files/%209001.pdf>.

3. Гнебова А. О. Система управління якістю на підприємстві в умовах євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / А. О. Гнебова, Б. О. Карчевський – Режим доступу до ресурсу: <http://www.global-national.in.ua/archive/8-2015/73.pdf>.

4. Гнебова А. О. Система управління якістю на підприємстві в умовах євроінтеграційних процесів [Електронний ресурс] / А. О. Гнебова, Б. О. Карчевський – Режим доступу до ресурсу: <http://www.global-national.in.ua/archive/8-2015/73.pdf>.

5. Вакуленко А. В. Управління якістю : навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисц. / А. В. Вакуленко. – К. : КНЕУ, 2004. – 167 с.

6. Калита П. Я. Система всеобщег оуправления качеством (TQM) / П. Я. Калита, Т. И. Сарнавская. – К. : УАК, МЦК «ПРИРОСТ», 1997. – 38 с.

УДК 332.055.2

ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ТЕРИТОРІЇ В УМОВАХ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ

О. В. Погорецька

***Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу
pohoretska.oksana@gmail.com***

В теперішніх умовах глобалізації світової економіки змінюється рівень відповідальності за місцевий розвиток, причиною цього стають нові закономірності в державах, які посилюють роль територіальної громади в